

Brüssel, 27. veebruar 2025
(OR. en)

6515/25

COMPET 89
IND 49
EMPL 67
SOC 98
ECOFIN 208
POLCOM 39
FIN 239
FISC 38
ENV 101
CLIMA 45
ENER 36
ATO 6
MAP 2
RECH 69
RC 9

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	27. veebruar 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 85 final
Teema:	KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE Puhta tööstuse kokkulepe – konkurentsivõime ja süsinikuheite vähendamise ühtne tegevuskava

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 85 final.

Lisatud: COM(2025) 85 final

Brüssel, 26.2.2025
COM(2025) 85 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**Puhta tööstuse kokkulepe – konkurentsivõime ja süsinikuheite vähendamise ühtne
tegevuskava**

1. Sissejuhatus

Euroopa tööstusbaas on meie identiteedi keskmes ja oluline osa Euroopa konkurentsivõimest. Euroopa tööstuspärand on rikkalik ja meie tööstus on aastakümneid olnud tehnoloogia arengu poolest esirinnas. Tööstus on aidanud kaasa majanduskasvule ja toetanud Euroopa sotsiaalset mudelit. Nüüd vajab tööstus paljutöotavaid tulevikuväljavaateid ning Euroopal on tänu oma paljudele tugevatele külgedele võimalik neid pakkuda. Euroopal on olemas talendid, ettevõtjad, ettevõtete omanikud, töötajad ja tarbijad. Euroopa suudab edendada innovatsiooni ja kujundada ülemaailmset arengut. Samuti on Euroopas tugev sotsiaalne turumajandus, mida toetab prognoositav õiguskeskkond. Vastupidav majandus ei ole võimalik ilma tugeva tööstuseta.

Kuid Euroopat mõjutavad kasvavad geopoliitilised pinged, aeglane majanduskasv ja konkurents tehnoloogia valdkonnas. Sellel uuel ajastul on selge, et süsinikuheite vähendamise ja konkurentsivõime strateegia on hädavajalik ka julgeoleku seisukohast. EL peab kiiresti tegelema korraga kolme küsimusega: kliimakriis ja selle tagajärjed, konkurentsivõime probleemid ja majanduse vastupidavus. Draghi aruandes¹ ja konkurentsivõime kompassis² on rõhutatud, et kui süsinikuheite vähendamise poliitika on tööstus-, konkurents-, majandus- ja kaubanduspoliitikaga hästi lõimitud, on see võimas majanduskasvu mootor. Euroopa tööstus, eelkõige need tööstusharud, mis on silmitsi kõrgete energiahindade ja tiheda ülemaailmse konkurentsiga, kogevad eksistentsiaalseid probleeme. On oht, et muud suurriigid lähevad tootlikkuse kasvu osas Euroopast mööda. See nõuab kiiret reageerimist.

Seetõttu vajab Euroopa ümberkujundavat tegevuskava. Puhta tööstuse kokkulepe koondab kliimameetmed ja konkurentsivõime kõikehõlmava majanduskasvu strateegia alla. See tähendab kohustust kiirendada süsinikuheite vähendamist, taasindustrialiseerimist ja innovatsiooni – seda kõike samal ajal ja kogu Euroopas, mis tugevdab ka Euroopa vastupidavust. Kokkuleppega tuleb Euroopa tööstusele pakkuda tugevat ärimudelit, et teha ulatuslikke kliimaneutraalseid investeeringuid energiamahukatesse tööstusharudesse ja puhtasse tehnoloogiasse.

Eesmärk on suurendada Euroopas kestlikku ja vastupidavat tootmist. EL on kehtestanud laiahaardelise raamistiku, et saada 2050. aastaks vähese süsinikuheitega majanduseks. Liit jätkab selle eesmärgi poole pürgimist ja kavatses täita ka vahe-eesmärgi vähendada 2040. aastaks kasvuhoonegaaside netoheidet 90 %. Kõnealune raamistik võib edendada konkurentsivõimet, kuna see tagab kindluse ja prognoositavuse nii äriühingutele kui ka investoritele. Selleks tuleb toetada konkurentsivõimelisi tootjaid, kes vähendavad süsinikuheidet innovatsiooni abil, loovad kvaliteetseid töökohti ja toetavad Euroopa avatud strateegilist autonoomiat. Samas tuleb vajaduse korral täiel määral järgida ja kohaldada liikmesriikide tehnoloogianeutraalsuse põhimõtet.

Peamiselt keskendutakse raamistikus kahele omavahel tihedalt seotud sektorile. Esimene neist on **energiamahukad tööstusharud**, mille süsinikuheite vähendamist ja elektrifitseerimist on vaja kiiresti toetada, samuti tegeleda kõrgete energiahindadega, ebaõiglase ülemaailmse konkurentsiga ja keerukate eeskirjadega, mis kahjustavad selliste tööstusharude konkurentsivõimet. Teine neist on **puhta tehnoloogia sektor**, mis on tulevase

¹ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.

² COM(2025) 30.

konkurentsivõime keskmes ja vajalik tööstuspöörde ja ringluspõhisuse saavutamiseks ning süsinikuheite vähendamiseks. Meetmeid tuleb tingimata võtta mõlemas nimetatud sektoris, et saavutada Euroopa kliimaneutraalsuse eesmärgid, siduda heitkoguseid ja säilitada veemajanduse kerksus ning tagada, et ELis suudetakse toota tulevikutehnoloogiat ning säilib suutlikkus pakkuda lahendusi.

Ringluspõhisus on prioriteet. See on väga oluline, et maksimeerida ELi piiratud ressursse, vähendada sõltuvust ja tõhustada vastupidavust. Ringluspõhisus vähendab jäätmeid, alandab tootmise hinda, vähendab CO₂ heidet ja loob kestlikuma tööstusmudeli, mis säästab keskkonda ja suurendab majanduse konkurentsivõimet. Puhta tööstuse kokkuleppe eesmärk on viia EL 2030. aastaks ringmajanduse valdkonnas maailmas juhtpositsioonile.

Euroopa uus, majanduskasvul ja jõukusel põhinev tööstusökosüsteem vajab edukaks toimimiseks ebatraditsioonilisi lahendusi ja kogu väärtusahela arvessevõtmist. Äritegevust edendavad järgmised kuus tegurit: 1) taskukohane energia, 2) juhtivad turud, 3) finantseerimine, 4) ringluspõhisus ja materjalide kättesaadavus, 5) ülemaailmsed turud ja rahvusvahelised partnerlused ning 6) oskused. Neid tuleks täiendada horisontaalse tugisüsteemi meetmetega, mis on konkurentsivõime alustalad: bürokraatia vähendamine, ühtse turu suuruse täielik ärakasutamine, sealhulgas kandidaatriikide järkjärgulise integreerimise kaudu, digitaliseerimise edendamine, innovatsiooni kasutuselevõtu kiirendamine, kvaliteetsete töökohtade edendamine ning tegevuspõhimõtete parem koordineerimine ELi ja liikmesriikide tasandil.

Puhta tööstuse kokkuleppega kinnitatakse ELi pühendumust kliimaeesmärkide saavutamisele, kuna sellega pakutakse tööstusele selgeid stiimuleid süsinikuheite vähendamiseks Euroopas. Euroopa tööstusbaas on meie jõukuse keskmes ja oluline osa Euroopa konkurentsivõimest. Puhta tööstuse kokkuleppes pakutavad meetmed on välja töötatud tööstuse valdkonna juhtide, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna aktiivse osalemise tulemusena Antwerpeni deklaratsioonis Euroopa tööstuskokkuleppe kohta ja puhtale energiale ülemineku dialoogides³. Ettepanekutes võetakse otseselt arvesse nende vajadusi. **Praegusel Euroopa tööstuse jaoks pöördelisel hetkel on puhta tööstuse kokkuleppe eesmärk avada Euroopa tööstusajaloos uus peatükk, mida iseloomustab majanduskasv, vastupidavus ja juhtpositsioon maailma tasandil.**

2. Taskukohase energia kättesaadavus

Kuna Euroopa energiahinnad on meie kaubanduspartnerite energiahindadest kõrgemad, on taskukohase energia kindlustamine tööstuse konkurentsivõime tagamise peamine tingimus, seda eriti energiamahukates sektorites. **Seetõttu on taskukohase energia kättesaadavus puhta tööstuse kokkuleppe nurgakivi.**

Kõrgemate ja volatiilsemate energiahindade peamine põhjus on Euroopa sõltuvus imporditud fossiilkütustest. Seda olukorda on halvendanud hiljutine energiakriis ja asjaolu, et Venemaa kasutab gaasitarneid relvana. Praegune geopoliitiline ja turu ebakindlus suurendavad investeerimiskulusid, mis kanduvad edasi tarbijatele.

Lisaks suurendab elektrisüsteemi struktuurne ebatõhusus energiakulu ja mõjutab Euroopa tööstuse energiaarveid. Ebapiisavad ühendused süsteemide vahel ja ebapiisav võrgutaristu,

---

³ COM (2024)163 final.

samuti energiasüsteemi piiratud integreerimine ja paindlikkus takistavad odavamate, vähese süsinikuheitega energiaallikate kasutuselevõttu ja piiravad ELi vastupanuvõimet ohtudele. Energiasüsteemi integreerimise tagamiseks on digitaliseerimine, sealhulgas tehisintellektipõhised tarkvõrgud ja asjade internetil põhinev energiaseire, kuna need toetavad reaalajas võrguhaldust, parandavad nõudlusepoolset paindlikkust ja võimaldavad kriitilise taristu prognooshooldust. **EL peab liikuma edasi elektrifitseerimise ja täiesti integreeritud ühtse energiaturu suunas.**

Selleks et vähendada ELis energiakulusid, on vaja kiirendada elektrifitseerimist ja üleminekut puhtale, ELis toodetud energiale, kujundada välja füüsiliste ühendustega energia siseturg ja kasutada energiat tõhusamalt. Me peame saavutama tõelise energialiidu, millest tõuseb kasu kõigile. Selleks võetakse täna vastu **taskukohase energia tegevuskava**⁴. See sisaldab meetmeid tööstuse, ettevõtete ja kodumajapidamiste energiaarvete vähendamiseks lühikeses perspektiivis, samal ajal kiirendatakse sellega vajalikke struktuurireforme.

Liikmesriikide ja erasektori koostöö tulemusena on tegevuskaval ümberkujundav mõju ja selles järgitakse tehnoloogianeutraalsuse põhimõtet. Suurem osa tegevuskavast täidetakse juba 2025. aastal. Odavamast energiast tuleneva kasu ülekandmine lõppkasutajatele toetab tööstuse ärimudelit, et investeerida elektrifitseerimisse ja süsinikuheite vähendamisse. Investorid tahavad ka kindlust. Riiklikud energia- ja kliimakavad on olulised vahendid, millega tagada ELi eesmärkide saavutamine ja toetada strateegilisi investeeringuid. Lisaks tuleks liikmesriikide riiklikud strateegiad 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks kiiresti konkreetseteks meetmeteks muuta.

Tegevuskavas on kolm juhtalगतust, mis on tööstuse seisukohast eriti olulised. 1) energiaarvete vähendamine, 2) puhta energia kasutuselevõtu ja elektrifitseerimise kiirendamine koos väljaehitatud ühenduste ja võrkudega ning puhta tootmisega, ja 3) hästitoimivate gaasiturgude tagamine.

2.1. Energiaarvete vähendamine

Elektrivarustuse hinna alandamine algab hiljuti vastuvõetud elektrituru korralduse õigusaktidega⁵ kehtestatud reformide täielikust rakendamisest ning energiatõhususe edendamisest. Energiaostulepingute, sealhulgas piiriüleste energiaostulepingute ja hinnavahelepingute hulga kiire suurenemine on oluline selleks, et muuta puhta energia tootmine tööstustarbivate jaoks atraktiivsemaks ja lõplikud energiaarved vähem sõltuvaks volatiilsetest fossiilkütustest lühiajalistel turgudel.

Energiaostulepingute kasutuselevõtu toetamiseks on võimalik rohkem ära teha. **Komisjon võtab täna koos Euroopa Investeeringuspangaga (EIP) kasutusele ettevõtjate sõlmitavate energiaostulepingute katseprogrammi**, mille esialgne summa on 500 miljonit eurot. Selle katseprogrammi raames annab EIP edasigarantii äriühingute, soovitatavalt VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ning energiamahukate tööstusharude sõlmitavatele energiaostulepingutele elektritootmise pikaajaliseks ostmiseks. Kooskõlas elektrituru korralduse õigusaktides sätestatud lähenemisviisiga teeb komisjon EIPga koostööd energiaostulepingute edendamiseks tehnoloogianeutraalsel viisil. **EIP võtab kasutusele ka võrgukomponentide tootmise paketi**, mis on mõeldud Euroopa tarneahelate jaoks, et anda

⁴ COM (2025) 79 final.

⁵ Direktiiv (EL) 2024/1711; määrus (EL) 2024/1747.

edasigarantiisid võrgukomponentide tootjatele. Paketi esialgne summa on vähemalt 1,5 miljardit eurot. Paketiga antakse asjaomastele ettevõtjatele vajalik kindlus tootmise suurendamiseks. EIP Grupp jätkab energiainvesteeringute kiirendamist, nagu seda tehti hiljuti kava „REPowerEU“ raames.

Komisjon lihtsustab 2025. aasta juuniks riigiabi eeskirju, et kiirendada taastuvenergia kasutuselevõttu, hoogustada tööstuse süsinikuheite vähendamist ja tagada Euroopas puhta tehnoloogia jaoks piisav tootmisvõimsus⁶. Komisjon hindab kooskõlas aluslepinguga ja tehnoloogianeutraalsust järgides tuumaenergia tarneahelate ja tehnoloogia jaoks antavat riigiabi, tunnustades sealjuures täielikult liikmesriikide õigust otsustada energiaallikate jaotuse üle. **Komisjon** annab kooskõlas riigiabi eeskirjadega **liikmesriikidele suunised, kuidas koostada hinnavahelepinguid**, sealhulgas nende võimaliku **kombineerimise kohta energiaostulepingutega**. Lisaks sellele võtab komisjon 2026. aastaks vastu uued **õigusnormid võimsuse jaotamise kohta piiriülesel forvardturul**. Nende õigusnormidega antakse suurtele tööstustarbijatele paremad võimalused nende tegevuse jaoks vajaliku elektritootmise kindlustamiseks. See aitab kaasa ka forvardturgude arendamisele ja parandab pikas perspektiivis elektrivarustuse kindlust. Lisaks küsib komisjon liikmesriikide arvamusi puhta energia paindlikkusinstrumendi kohta, mis põhineb energiaostulepingutel ja tööstuse võetaval kohustusel tarbida puhast elektrienergiat. Instrument kavandatakse selliselt, et see võimaldab piisavalt piirata konkurentsimoontuste ohtu ja subsideerimisrallit ühtsel turul, nagu on nõutud riigiabi eeskirjadega.

Tööstustarbijatel on suur potentsiaal kohandada nõudlust odava puhta energiaga varustamise järele, kuna nad saavad tarbida rohkem, kui hinnad on madalad, ja vähem, kui need on kõrged. Eri tööstus- ja muude tarbijate vajadustele kohandatud toodete pakkumine võib anda tööstusele võimaluse vähendada vabatahtlikkuse alusel oma energiaarveid märkimisväärselt. Komisjon koostab 2025. aasta 4. kvartaliks **liikmesriikidele ja jaemüüjatele suunised selle kohta, kuidas edendada paindlikkuse hüvitamist jaemüügilepingutes**.

Esimese sammuna peaksid liikmesriigid viima kiiremas korras lõpule läbirääkimised energia maksustamise direktiivi⁷ üle, et maksuraamistik soodustaks rohkem elektrifitseerimist ega looks stiimuleid fossiilkütuste kasutamiseks. Selleks et tööstuse, eelkõige süsinikuheite vähendamisse investeerivate energiamahukate tööstusharude olukorda kiiresti parandada, peaksid liikmesriigid vähendama ka elektrienergia maksumäärasid ja kaotama tasud, millega rahastatakse energiaga mitteseotud tegevuspõhimõtteid. Energia maksustamise direktiiv võimaldab energiamahukate tööstusharude puhul vähendada elektrienergia maksustamist kuni nullini. Selleks **koostab komisjon** soovitusi, kuidas vähendada maksumäärasid tulemuslikult **ja kulutõhusal viisil**. Seoses võrgutasudega esitab komisjon **soovitusi ja suunised tariifide arvestamise meetodika ühtlustatud kavandamise kohta**, ja võttes arvesse soovitusi ja suuniste tulemuslikkust, teeb komisjon nende kohta uue õigusakti ettepaneku.

Tõhus võrgusüsteem aitab kaasa sellele, et energia liigub tootmiskohast tarbimiskohta, nii et energia oleks kõigile kättesaadav parima hinnaga. Komisjon esitab **Euroopa energiavõrkude paketi**, et muu hulgas lihtsustada üleeuroopalisi energiavõrke, tagada projektide, eelkõige võrkudevaheliste ühenduste piiriülene integreeritud projekteerimine ja väljaehitamine, ühtlustada lubade andmist, parandada jaotusvõrgu projekteerimist, edendada digitaliseerimist

⁶ Üksikasjalikumad andmed on esitatud punktis 4.3.

⁷ COM/2021/563 final.

ja innovatsiooni ning suurendada tootmise energiavarustusvajaduste nähtavust ja prioriseerimist, toetudes ka ELi võrkude tegevuskava meetmetele.

Kuna eeldatakse, et maagaas jääb ELis järgmistel aastatel üldiselt elektrienergia peamiseks hinnakujundajaks, on komisjon valmis toetama liikmesriike riigiabimeetmete väljatöötamisel. Hädalukordades end õigustanud mudelitel rajanevad riigiabimeetmed võimaldavad liikmesriikidel toime tulla ekstreemsete hinnakõikumiste ja erakorraliste hinnatingimustega ning hoida ära olukorda, kus kõrged gaasihinnad põhjustavad kõrgeid elektrihindu.

2.2. Puhta energia kasutuselevõtu ja tootmise kiirendamine

Energiamahukad tööstusharud vajavad stabiilset ja kindlat varustamist puhta ja taskukohase energiaga. **Võrgu kasutuselevõtmise, energia salvestamise ja taastuenergia projektide puhul on oluline lühendada lubade andmiseks kuluvat aega.** Seni on siiski vaid seitse liikmesriiki teatanud uue taastuenergia direktiiviga kehtestatud sujuvamate loamenetluste täielikust ülevõtmisest. Mõju projektide kasutuselevõtmisele nendes riikides on olnud selge ja positiivne. Kõik liikmesriigid peaksid seda võimalust täiel määral ära kasutama, kuna see toob süsteemi rohkem odavat elektrienergiat. Komisjon toetab seega viivitamata liikmesriike energia valdkonnas lubade andmist käsitlevate kehtivate õigusaktide ülevõtmisel ja rakendamisel. Komisjon jagab parimaid tavasid ja soovitusi ning algatab dialoogi energia valdkonnas lubade andmise rakendamise üle.

Pikaldased loamenetlused on suur probleem ka selliste energiamahukate tööstusharude jaoks, mis soovivad elektrifitseeruda. Seetõttu teeb komisjon tulevase **tööstuse süsinikuheite kiirema vähendamise õigusakti raames ettepaneku konkreetsete meetmete kohta, millega kõrvaldada loamenetluse kitsaskohad seoses tööstuse juurdepääsuga energiale ja tööstuse süsinikuheite vähendamisega**, säilitades samal ajal keskkonnavalitsused kaitsemeetmed ja kaitstes inimeste tervist. Need meetmed põhinevad kogemustel, mis on saadud lubade andmist käsitleva eriolukorramääruse,⁸ taastuenergia direktiivi,⁹ üleeuroopalise energiavõrkusid (TEN-E) käsitleva määruse,¹⁰ kriitiliste toormete määruse¹¹ ja nullnetotööstuse määruse¹² kaudu. Teatavatel eelnevalt kindlaks määratud eelisarendusaladel ja ülekaaluka avaliku huvi korral saab lubade andmist hõlbustada selliste meetmetega nagu teatavate haldusotsuste vaikimisi heakskiitmine loamenetluses, kui see põhimõte on riiklikus õigussüsteemis olemas, ja ühtsed kontaktpunktid arendajatele.

Digitaliseerimisel on loamenetluses oluline roll. See võib menetlust kiirendada ja võimaldab lubade andmise ajastust paremini prognoosida. Komisjon stimuleerib veelgi andmeruumide, ELi kosmosepõhiste andmete ja teenuste ning tehisintellekti kasutamist, tagamaks, et eri andmekogumid, sealhulgas geoloogilised, ruumilised, looduslike ökosüsteemide kaardistamise või heiteandmed, on riiklikele asutustele kergesti kättesaadavad ja hõlbustavad otsuste tegemist.

---

⁸ Nõukogu määrus (EL) 2022/2577.

⁹ Direktiiv (EL) 2023/2413.

¹⁰ Määrus (EL) 2022/869.

¹¹ Määrus (EL) 2024/1252.

¹² Määrus (EL) 2024/1735.

2.3. Hästitoimivate ja tulemuslike gaasiturgude tagamine

Imporditud maagaasi hinnal on otsene mõju nii ELi gaasi- kui ka elektrihindadele. Hindade volatiilsuse ja spekulatsioonide vähendamiseks peavad turud nõuetekohaselt toimima. Selleks et vältida turuga manipuleerimist ja kõrvaldada võimalikud lüngad, mis on seotud läbipaistvuse puudumise, teabe asümmeetria ja turu kontsentratsiooni ohuga, on vaja täielikku regulatiivset järelevalvet ning tihedat koostööd energeetika- ja finantsvaldkonda reguleerivate asutuste vahel.

Selle kuu alguses moodustas komisjon **gaasituru tööühma, et põhjalikult kontrollida ELi maagaasiturge** ja võtta vajaduse korral meetmeid, millega tagatakse asjaomaste turgude optimaalne toimimine ja välditakse turupõhist hinnakujundust moonutavaid kaubandustavasid, võttes arvesse energiakriisi ajal saadud õppetunde. Komisjon algatab ulatusliku sidusrühmadega konsulteerimise, millega hinnatakse vajadust täiendavate seadusandlike muudatuste järele, et tagada täielik ja sujuv regulatiivne järelevalve, ühtlustada ja tugevdada energia- ja finantsturgu käsitlevaid õigusnorme (finantsinstrumentide turgude direktiiv / energia hulgemüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse määrus¹³) ning vähendada energiaturgudel kauplevate äriühingute halduskoormust (ühtne aruandlus). Konsulteerimine hõlmab regulatiivse korra¹⁴ erinevaid aspekte, energeetika- ja finantsvaldkonda reguleerivate asutuste ühist lähenemisviisi järelevalvele ning kõigi asjakohaste turuandmete ühise ühtlustatud andmebaasi loomist, millele on täielik juurdepääs kõigil reguleerivatel asutustel. Komisjon esitab aruande 2025. aasta 4. kvartaliks.

Lisaks võib komisjoni toetusel toimuv parem koordineerimine liikmesriikide vahel ja paindlikumad täitmistrajektorid aidata vähendada survet süsteemile ja vältida **gaasihoidlate taastäitmisega** seotud turumoonutusi, kuna nii toetatakse taastäitmist paremates ostutingimustes ja varustuskindlust.

Juhtalgatused – Juurdepääs taskukohasele energiale ja taristule	Ajakava
Taskukohase energia tegevuskava	2025. aasta 1. kvartal
EIP katseprojekt, millega pakutakse energiaostulepingute väljaostjatele finantstagatise, keskendudes VKEdede ja energiamahukatele tööstusharudele	2025. aasta 2. kvartal
Seadusandlik ettepanek gaasi hoiustamise määruse kehtivuse pikendamise kohta	2025. aasta 1. kvartal
Puhta tööstuse kokkuleppega seotud riigiabi raamistik	2025. aasta 2. kvartal
Soovitus võrgutasude kohta	2025. aasta 2. kvartal

¹³ Määrus (EL) 2011/1227; direktiiv (EL) 2014/65.

¹⁴ Sealhulgas parameetrid, mis reguleerivad nn kõrvaltegevuse erandi kohaldamist, kauplemis- ja positsioonipiiranguid käsitlevad õigusnormid, kauplemiskohtade ja turuosaliste suhtes kohaldatavad nõuded ning elektribörsi toimimise teatavad aspektid (nt finantsvaldkonna eeskirjadega sarnaste nõuete kohaldamine energia hetketehingute suhtes).

Õigusakt tööstuse süsinikuheite kiiremaks vähendamiseks: <ul style="list-style-type: none"> • kiiredatakse lubade andmist tööstuse juurdepääsuks energiale ja tööstuse süsinikuheite vähendamiseks 	2025. aasta 4. kvartal
Soovitus energia maksustamise kohta	2025. aasta 4. kvartal
Suunised hinnavahelepingute koostamise kohta, sealhulgas hinnavahelepingute ja energiaostulepingute kombineerimise kohta	2025. aasta 4. kvartal
Suunised paindlikkuse hüvitamise edendamiseks jaemüügilepingutes	2025. aasta 4. kvartal
Euroopa energiavõrkude pakett	2026. aasta 1. kvartal
Peamine tulemusnäitaja – suurendada kogu majanduse elektrifitseerimise määra praeguselt 21,3 %-lt 2030. aastaks 32 %-le ¹⁵ Peamine tulemusnäitaja – paigaldada kuni 2030. aastani igal aastal 100 GW taastuvelektri võimsust ¹⁶	

3. Juhtivad turud: puhta pakkumise ja nõudluse suurendamine

Vähese süsinikuheitega toodete jaoks ärimudeli loomine nõuab ka konkreetseid meetmeid nõudluse poolel. Ettevõtjad teevad vajalikke investeeringuid ainult siis, kui nad on kindlad, et toodete järele on nõudlus.

Puhta tööstuse kokkulepe loob tingimused sellise nõudluse tekkimiseks. Euroopa puhta tehnoloogia ja toodete jaoks juhtivate turgude loomine annab ELile paremad võimalused olla puhtale energiale üleminekul ülemaailmne liider. Samuti suurendab see konkurentsivõimet peamistes keskkonnahoidlikes sektorites, kuna pakub tagatise puhaste toodete kestliku tootmise ja tööhõive valdkonnas. Juhtivad turud soodustavad mastaabisäästu, vähendavad kulusid ja muudavad kestlikud alternatiivid kättesaadavamaks nii tarbijatele kui ka ettevõtjatele. Selline suurenenud nõudlus motiveerib tööstust kiirendama üleminekut puhtamatele ja ringluspõhisematele tootmismeetoditele, mis suurendab nii keskkonnaga seotud kui ka majanduslikku kasu.

Uued meetmed täiendavad ELi pikaajalist eesmärki luua kogutud süsiniku turg. Tööstusliku süsinikumajanduse strateegia¹⁷ rakendamine loob süsiniku püsiva sidumise ärimudeli, et kompenseerida jääkemissioone sektorites, kus heidet on raske vähendada. Süsiniku sidumise edendamise vajadust võetakse arvesse ka HKS-i direktiivi¹⁸ läbivaatamisel 2026. aastal. Kui jäätmete põletamine peaks lisatama ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS), töötatakse välja meetmed, millega võtta arvesse kogutud süsiniku kasutamist laiemas tootevalikus ja vältida seonduvate CO₂ heitkoguste topeltarvestust. Lisaks toetab komisjon väikeste moodulreaktorite arendamise ja kasutuselevõtu kiirendamist.

3.1. Hinnavälised kriteeriumid riigihangetes ja eraostude stiimulid

¹⁵ Eurostati andmed, esitatud komisjoni talituste töödokumendis SWD (2025) 11 (final).

¹⁶ Eurostat:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_inf_epc_custom_15272393/default/table?lang=en

¹⁷ COM (2024) 62 final: strateegiaga nõutakse, et liikmesriigid tunnustaksid kogumisprojektide strateegilist tähtsust nullnetotööstuse määruse rakendamisel, ning et nafta ja gaasi valdkonna äriühingud tagaksid 2030. aastaks 50 miljoni tonni CO₂ säilitamisvõimsuse.

¹⁸ Direktiiv (EL) 2023/959.

Riigihankepoliitika on võimas vahend, mis aitab ületada turule sisenemise tõkkeid ning toetada kestlikke ja vastupidavaid tööstusökosüsteeme, töökohti ja väärtuste loomist ELis. Sihtotstarbelised tootenõuded ja hinnavälised kriteeriumid kestlikkuse ja vastupidavuse kohta ning ELi osaluse nõuded, mis on kooskõlas liidu rahvusvaheliste juriidiliste kohustustega, võivad viia riiklikud kulutused kooskõlla ELi laiemaga süsinikuheite vähendamise ja konkurentsivõime tegevuskavaga, mis tagab, et avaliku sektori kulutused edendavad innovatsiooni, kestlikkust, jõukust ja kvaliteetsete töökohtade loomist. See oleks ka tootjate jaoks selge stiimul kestliku ja vastupidava tootmise hoogustamiseks.

Õigusaktiga tööstuse süsinikuheite kiiremaks vähendamiseks kehtestatakse vastupidavuse ja kestlikkuse kriteeriumid, millega edendatakse energiamahukate sektorite varustamist Euroopast pärit puhta energiaga. Need kriteeriumid (nt puhas, vastupidav, ringluspõhine, küberturvaline) suurendavad nõudlust ELis valmistatud puhaste toodete järele, tuginedes puhas tehnoloogiat käsitleva nullnetotööstuse määruse rakendamisele saadud kogemustele, edendavad innovatsiooni ning ELi keskkonna- ja sotsiaalseid standardeid ja tagavad võrdsed tingimused. Selle kaudu saaks laiendada hinnavälise kriteeriumide kohaldamist ELi eelarvele, riiklikele toetusprogrammidele ning avaliku ja erasektori hangetele, mis tooks kasu energiamahukatele tööstusharudele¹⁹.

Lisaks neile lähiaja plaanidele teeb komisjon 2026. aastal ettepaneku vaadata läbi riigihangete raamistik. See võimaldab kasutada ELi strateegiliste sektorite riigihangetes kestlikkuse, vastupidavuse ja Euroopa eelistamise kriteeriume. Läbivaatamisega ühtlustatakse ja selgitatakse riigihankeid käsitlevate sätete koostoimet eri õigusaktidega, et lihtsustada nende kohaldamist avaliku sektori hankijate poolt. Kriteeriume peaks olema lihtne kasutada kõigil haldustasanditel alates riigi tasandist kuni kohaliku tasandini. Neid kriteeriume laiendatakse ka erahangete stimuleerimiseks selliste meetmete abil nagu olulusringil põhinevad CO₂ heite normid.

Erahanked võivad nõudlust märkimisväärselt kujundada. Nagu on juba tehtud maailma muudes piirkondades ja soovitatud Draghi aruandes, hindab komisjon, kuidas lisada asjaomastesse tooteid käsitlevatesse õigusaktidesse ja ehituseeskirjadesse nõuded ja hinnavälised kriteeriumid selliste toodete kohta nagu vähese süsinikuheitega terasetootmine, taastuvad energiaallikad või kestlikud akuelemendid autodele ja ettevõtete sõidukiparkidele. Süsinikuheite vähendamise stiimulite ja tööstuse ringlusega seotud jõupingutuste vahel peab olema selge seos. Tööstustoodete märgistamine koos sobivate stiimulitega on võimas vahend, et kiirendada üleminekut vähese süsinikuheitega tootmisele ja tagada, et tootjad saavad kasu nn rohetoetusest ja teenivad süsinikuheite vähendamisse tehtud investeeringutelt tulu. Sellise märgise sidumine riigihangetega julgustab tootjaid seda kasutama.

Tööstuse süsinikuheite kiirema vähendamise õigusaktiga töötatakse välja vabatahtlik märgis tööstustoodete CO₂-mahukuse kohta. Sealjuures välditakse dubleerimist ja tuginetakse lihtsale meetodikale, milles kasutatakse HKS-i andmeid ja süsiniku piirimeetme (SPIM) meetodikat. See peaks olema aluseks edasisele rahvusvahelisele koostööle CO₂-mahukuse mõõtmise valdkonnas. Selleks et märgisega kiiresti edasi liikuda, alustab komisjon 2025. aastal terasest. Seda tehakse tööstusharu olemasolevale aruandlusele tuginedes. Ehitustoodete määruse²⁰ alusel luuakse tsemendi märgis ja peagi esitatakse standardimisvolitus. Sellised märgised võimaldavad tööstustootjatel oma toodangu CO₂-mahukust esile tuua ja saada kasu sihipärastest stiimulitest, nt puhta terase puhul. Märgiseid

¹⁹ Vt tööstuse süsinikuheite vähendamise rahastu.

²⁰ Määrus (EL) 305/2011.

võivad kasutada ka liikmesriigid, et töötada kooskõlas riigiabi eeskirjadega välja maksusoodustusi ja muid toetuskavasid.

Samal ajal jätkab komisjon tööd, **et arendada välja ulatuslik olelusringi hindamine**, kasutades selleks vajaduse korral tööstuse süsinikuheite kiirema vähendamise õigusakti kohast vabatahtlikku märgist. Tänu kehtivatele õigusaktidele (nt kestlike toodete ökodisaini määrus,²¹ ehitustoodete määrus ja valdkondlikud õigusaktid, mis käsitlevad muu hulgas patareisid ja akusid või hooneid) on märgised ka tarbijate jaoks kasulikud, kuna need võimaldavad näha asjaomaste toodete CO₂ jalajälge.

Kõnealuste süsinikuheite vähendamise stiimulite võimendamiseks on vaja tegeleda ka süsiniku arvepidamise eri meetodite levikuga ELis ja rahvusvahelisel tasandil, kuna need tekitavad segadust sellistes ELi äriühingutes, kes juhivad puhtamate toodete väljatootamist. Komisjon teeb tööd selle nimel, **et lihtsustada ja ühtlustada süsiniku arvepidamise meetodeid** ja teha 2025. aasta neljandaks kvartaliks kindlaks prioriteetsed valdkonnad ja võimalikud viisid lihtsustamiseks, ühtlustamiseks ja usaldusväärseks kontrollimiseks.

3.2. Taastuvallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega vesiniku kasutuselevõtu edendamine

Vesinikul on keskne roll ELi energiasüsteemi süsinikuheite vähendamisel, eelkõige sektorites, kus heidet on raske vähendada ja kus elektrifitseerimine ei ole veel mõeldav lahendus. Selleks on vaja selget õigusraamistikku. **Seetõttu võtab komisjon 2025. aasta esimeses kvartalis vastu delegeeritud õigusakti vähese süsinikuheitega vesiniku kohta**, et selgitada vähese süsinikuheitega vesiniku tootmise eeskirju pragmaatilisel viisil ning anda sel moel investoritele kindlustunne.

Selleks et vähendada ELis vesiniku tootmisega seotud riske ja kiirendada vesiniku tootmisega alustamist, kuulutab komisjon 2025. aasta kolmandas kvartalis Euroopa vesinikupanga raames välja kolmanda projektikonkursi, mille eelarve on kuni 1 miljard eurot, ning julgustab liikmesriike kasutama komisjoni pakutavat võistupakkumise kui teenuse platvormi, mis hõlbustab näiteks allesjäänud ELi vahendite kasutamist.

2025. aasta teises kvartalis Euroopa vesinikupanga raames käivitata vesinikumehhanism kaasab ja ühendab kasutajaid ja tarnijaid, kuna see annab osalejatele juurdepääsu rahastamisele ja riskivähendusvahenditele, et hõlbustada vesiniku ja vesinikupõhiste kütuste kasutajate nõudluse koondamist sellistes tööstussektorites ja transpordis, kus süsinikuheidet on raske vähendada, näiteks merendus- ja lennundussektoris.

Muid kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuseid käsitleva delegeeritud õigusakti läbivaatamise ettevalmistamiseks algatab komisjon uuringu, et hinnata vesinikuraamistiku tulemuslikkust ja teha kindlaks võimalikud takistused taastuvallikatest toodetud vesiniku laiema kasutamisel. Samuti toetab komisjon pidevalt sidusrühmi sertifitseerimisprotsessis, eelkõige veebis avaldatud ja korrapäraselt ajakohastatavate küsimuste ja vastuste kaudu.

Juhtalgatused – Juhtivad turud: puhta pakkumise ja nõudluse suurendamine	Ajakava
Delegeeritud õigusakt vähese süsinikuheitega vesiniku kohta, millega tagatakse õiguskindlus vähese süsinikuheitega vesiniku tootjatele	2025. aasta 1. kvartal
Õigusakt tööstuse süsinikuheite kiiremaks vähendamiseks: <ul style="list-style-type: none"> • kehtestatakse vähese süsinikuheitega toote märgis	2025. aasta 4. kvartal

²¹ Määrus (EL) 2024/1781.

<ul style="list-style-type: none"> strateegilistes sektorites hakatakse avaliku ja erasektori hangete jaoks kasutama kestlikkuse, vastupidavuse ja ELi minimaalse osaluse nõudeid, et tagada vähese süsinikuheitega toodetele juhtivad turud 	
Teatis ja seadusandlik ettepanek ettevõtete sõidukiparkide keskkonnanahoidlikumaks muutmise kohta	2025/2026
Riigihankedirektiivide läbivaatamine, et süvalaiendada hinnaväliste kriteeriumide kasutamist	2026. aasta 4. kvartal
Peamine tulemusnäitaja – toota 40 % ELi turul müüdavate puhta tehnoloogia toodete põhikomponentidest ELis ²² Peamine tulemusnäitaja – vähendada puhta tööstuse kokkuleppega hõlmatud toodete välist haavatavust, mis praegu on välise haavatavuse indeksiga mõõdetuna 0,19 (EXVI) ²³ .	

4. Avaliku ja erasektori investeeringud

Euroopa majanduse üleminek puhtale energiale nõuab mahukaid investeeringuid. EL peab suurendama iga-aastaseid investeeringuid energiasse, tööstusinnovatsiooni ning tööstuse laiendamisse ja transpordisüsteemi võrreldes eelmise kümnendiga²⁴ ligikaudu 480 miljardi euro võrra. Väga oluline on erakapitali kaasamine ja võimendamine. Selleks on vaja pikaajalist regulatiivset stabiilsust, avaliku sektori stiimuleid süsinikuheite vähendamiseks ja poliitika tulemuslikku koordineerimist.

ELi eelarve aitab käesoleval rahastamisperioodil kaasa Euroopa rohelist kokkulepet toetavatele kliimaga seotud meetmetele ning eelarve täitmisest saadud kogemuste põhjal on ka järgmisel mitmeaastasel finantsraamistikul oluline osa puhtale energiale ülemineku võimaldamisel. Kavandatav **Euroopa Konkurentsivõime Fond** pakub järgmise mitmeaastase finantsraamistiku perioodil uuenduslikule tööstusele olulist toetust kestlike investeeringute tarbeks ning ühtse kontaktpunkti kaudu lihtsustatud juurdepääsu ELi rahalistele vahenditele. Fond keskendub Euroopa lisaväärtusega projektidele, nagu puhas tehnoloogia, ja toetab samal ajal ka tööstuse süsinikuheite vähendamist. ELi rahastamine võimaldab teha märkimisväärseid lisainvesteeringuid energialiidu väljakujundamiseks vajalikku taristusse ja ühenduvusse. Komisjon võtab vastu **hoiuste ja investeeringute liidu** strateegia, mis võimaldab erasektori investeeringuteks kapitali kaasata. See aitab Euroopal saada tööstuse süsinikuheite vähendamisse ja puhtasse tehnoloogiasse tehtavate investeeringute peamiseks sihtkohaks.

Praegu vajab ELi tööstus kohest juurdepääsu kapitalile. Olukorra kiireks parandamiseks võetakse puhta tööstuse kokkuleppega kasutusele rohkem kui 100 miljardit eurot, et parandada ELi-sisese puhta tootmise ärimudelit. See sisaldab ka täiendavat 1 miljardit eurot tagatistena praeguse mitmeaastase finantsraamistiku raames.

²² Määruse (EL) 2024/1735 artikkel 42.

²³ Euroopa Komisjoni välise haavatavuse indeks (EXVI) esitatakse iga-aastases ühtse turu konkurentsivõime aruandes. See on vahend, mille abil hinnatakse ELi haavatavust väliste majandusšokkide suhtes. EXVI hindab üksikasjalike kaubandusandmete põhjal sõltuvust, konkurentsipositsioone ja majanduslikku riski, et toetada teadlikke poliitilisi otsuseid ja edendada tööstuse vastupidavust. EXVI jälgib edusamme ELi puhta tööstuse kokkuleppe eesmärkide saavutamisel, et vähendada peamiste sektorite haavatavust. 0 = väike haavatavus, 1 = suur haavatavus.

²⁴ SWD (2023) 68 final – 2021. ja 2030. aasta vahel.

Komisjon võtab meetmeid, et 1) suurendada ELi tasandi rahastamist, 2) võimendada erasektori investeringuid ja 3) suurendada riigiabi ja muude riiklike toetuskavade tulemuslikkust puhta tööstuse kokkuleppe eesmärkide toetamisel.

4.1. ELi tasandi rahastamise suurendamine

Innovatsioonifond on osutunud ELi tööstuse jaoks usaldusväärseks vahendiks, millega rahastada tööstuse süsinikuheite vähendamise ja puhta tehnoloogia tootmise projekte. Fondi mõju suurendamiseks tuleks teha kättesaadavaks täiendavad rahastamisvõimalused, et suurendada toetust innovatsioonifondi valitud projektidele, mis on saanud strateegiliste tehnoloogiate platvormi (STEP) määruse²⁵ kohase suveräänsusmargise. Komisjon uurib võimalusi selle hõlbustamiseks, sealhulgas olemasolevate rahastamisvahendite suurema koostoime kaudu, et maksimeerida STEPi suveräänsusmargisega projektide rahastamist innovatsioonifondist kõigis ELi piirkondades. Samal ajal püüab komisjon veelgi ühtlustada innovatsioonifondist rahastamise kriteeriume ja riiklikku rahastamist, mis kiirendab riigiabi heakskiitmist liikmesriikides, kes soovivad toetada STEPi suveräänsusmargisega projekte. Niimoodi selgitatakse kõnealust protsessi ja antakse liikmesriikidele stiimul eraldada rohkem riiklikke vahendeid.

Lisaks teeb komisjon ettepaneku luua tööstuse süsinikuheite vähendamise rahastu, eesmärgiga eraldada 100 miljardit eurot, mis saadakse innovatsioonifondi vahenditest, HKS-i osadest saadavast lisatulust ja programmi „InvestEU“ läbivaatamisest. Tagamaks, et liit investeerib innovatsiooni ja tehnoloogiasse, mis kujundavad meie majandust ja edendavad üleminekut, hakkab rahastu tegutsema loodava Euroopa Konkurentsivõime Fondi haldusalas. Enne HKS-i direktiivi läbivaatamist 2026. aastal **käivitab komisjon 2025. aastal katseprojekti, mille raames korraldatakse 1 miljardi euro suurune enampakkumine peamiste tööstusprotsesside süsinikuheite vähendamiseks eri sektorites.** Sellega toetatakse tööstuse süsinikuheite vähendamist ja elektrifitseerimist, kombineerides innovatsioonifondi ja võistupakkumise kui teenuse raames olemasolevaid vahendeid.

Tööstuse süsinikuheite vähendamise rahastu maksimeerib heitkoguste vähendamist. Rahastu kasutab selleks otstarbeks reserveeritud HKS-i lubatud heitkoguse ühikuid, mis on osa ELi HKS-i ülesehitusest, et toetada projekte süsinikuheite vähendamise parameetri alusel. Sellega võimaldatakse tehnoloogianeutraalset toetust tööstussektorites, sealhulgas süsinikuheite hinnavahelepingute kaudu. Rahastu ülesehitus tagab konkurentsipõhise valiku ja toetuse õiglase jaotamise liikmesriikide vahel. See täiendab HKS-i hinnasignaali ja aitab katta nii kapitali- kui ka tegevuskulude rahastamispuudujääki.

Komisjon kavatses 2025. aastal eraldada innovatsioonifondist 6 miljardit eurot, mis on muu hulgas ette nähtud puhtale tehnoloogiale, patareide ja akude tootmiseks, Euroopa vesinikupangale ja tööstuse süsinikuheite vähendamiseks. Samuti kutsus komisjon liikmesriike üles kasutama rohkem toetusi kui teenuseid ja võistupakkumisi kui teenuseid, kuna need mudelid on osutunud sobivaks, et koondada ELi ja riiklike vahendeid ühtlustatud ja riigiabiga kokkusobivas konkurentsipõhises valikumenetluses. Saksamaa, Austria, Leedu ja Hispaania on sellealaste püüdluste esirinnas, kuna nad on eraldanud täiendavaid rahalisi vahendeid muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste vesinikuprojektidele.

---

²⁵ Määrus (EL) 2024/795.

Üldisemalt kaitseb komisjon ELi strateegilisi huve seeläbi, et asjaomastes projektikonkurssides keskendutakse üha enam tööstuse süsinikuheite vähendamise vajadustele, kasutades konkurentsipõhistel projektikonkurssidel rohkem vastupidavuse kriteeriume või piirates kolmandate riikide osalemist tundlikes teadusprojektides.

Teadusuuringud ja innovatsioon on peamine tegur, mis võimaldab ELis edendada järgmise põlvkonna puhast tehnoloogiat, puhast energiat ja vähese süsinikuheitega tootmist. Komisjon käivitab 2026.–2027. aasta tööprogrammi raames juhtalgatusena **programmi „Euroopa horisont“ projektikonkursi**, mille maht on ligikaudu 600 miljonit eurot ja millega toetatakse kasutuselevõtmisvalmiduses projekte. Selle eesmärk on edendada koostoimet teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi ning innovatsioonifondi vahel, kuna luuakse register eri valmiduses projektidest alates teadusuuringutest ja innovatsioonist kuni kasutuselevõtmisvalmiduseni. Lisaks tehakse ettepanek termotuumasünteesi strateegia kohta, et toetada termotuumasünteesi kui uuenduslikku ja vähese süsinikuheitega tuleviku energiaallikat. See hõlmab ka avaliku ja erasektori partnerluste loomist, et kiirendada turustamist.

4.2. Erasektori investeeringute võimendamine

Programm „InvestEU“ on praegu peamine ELi tasandi vahend erasektori rahastuse võimendamiseks. Programmi rakendatakse koostöös EIP Grupi, rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide ja riiklike tugipankadega ning selle kaudu on ELi majandusse kaasatud rohkem kui 280 miljardit eurot täiendavaid rahalisi vahendeid.

Komisjon teeb ettepaneku muuta programmi „InvestEU“ määrust, et suurendada programmi riskivõtmisvõimet. Kõnealuse ettepanekuga nähakse ette Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi ülejäägi ja varasematest rahastamisvahenditest tagasisaadavate vahendite taaskasutamine ja lihtsustatakse seda ning hõlbustatakse omakapitalitoetuse andmist. Ettepanekuga **kaasatakse** kuni praeguse mitmeaastase finantsraamistiku lõpuni ligikaudu 50 miljardi **euro** ulatuses täiendavaid rahalisi vahendeid ja investeeringuid ELi peamistesse poliitilistesse prioriteetidesse, nagu tööstusprotsesside ajakohastamine, puhta tehnoloogia tootmine ja kasutuselevõtt, energiataristuprojektide rahastamine, keskkonnahoidlikud liikuvuslahendused ning jäätmete vähendamine ja ringlussevõtt. Programmi „InvestEU“ olemasolevaid tagatisinstrumente kasutab ka EIP Grupp, osaliselt seoses puhta tehnoloogia tagatisrahastuga. Selleks et veelgi suurendada rahastamist puhta tööstuse kokkuleppega hõlmatud valdkondades, julgustatakse huvitatud liikmesriike kandma vahendid kiiresti üle programmi „InvestEU“ liikmesriigi osasse.

Komisjon teeb EIP Grupiga koostööd ka selliste uute algatuste osas, mis toetavad puhta tööstuse kokkuleppes konkreetselt käsitletud sektoreid. Vajaduse korral toetatakse selliseid algatusi programmist „InvestEU“. EIP Grupp on üks suurimaid kliimameetmete rahastajaid ja tal võib olla oluline roll selles, et tagada täiendav rahastamine erasektori vahenditest. Nagu on märgitud konkurentsivõime kompassis, teeb komisjon koostööd EIP Grupi ja erainvestoritega, et võtta kasutusele TechEU investeerimisprogramm, mille abil leida puuduv raha, et toetada murrangulist innovatsiooni, tugevdada Euroopa tööstussuutlikkust ja toetada selliste äriühingute kasvu, kes investeerivad uuenduslikesse tehnoloogiatesse, nagu tehisintellekt, puhas tehnoloogia, kriitilised toormed, energia salvestamine, kvantarvutus, pooljuhid, bioteadused ja neurotehnoloogia. EIP jätkab uute lähenemisviiside väljatöötamist, et toetada puhtale energiale üleminekusse investeerivaid Euroopa äriühinguid. Toetust võib anda näiteks meetmetele, millega stimuleeritakse tulemusi süsinikuheite vähendamise valdkonnas.

4.3. Puhta tööstuse kokkuleppe riigiabiraamistik ning muu toetus ja hõlbustamine

Riikliku tasandi toetusel, sealhulgas riigiabil ja maksusoodustustel, on oluline roll süsinikuheite vähendamisel ja ringlusega seotud jõupingutustes, kuna nende kaudu pakutakse rahalist toetust ja vähendatakse investeerimistõkkeid. Need meetmed mitte ainult ei tugevda kestlike projektide majanduslikku elujõulisust, vaid võimendavad ka erasektori osalust.

Uus puhta tööstuse kokkuleppe riigiabiraamistik võimaldab vajalikku ja proportsionaalset riigiabi, mis toob juurde erasektori investeeringuid. Selleks antakse liikmesriikidele pikem, viieaastane planeerimisperiood ja ettevõtjatele suurem investeeringute prognoositavus selliste projektide puhul, mis aitavad kaasa puhta tööstuse kokkuleppe eesmärkide saavutamisele. Uus raamistik aitab oluliselt kaasa riigiabi eeskirjade lihtsustamisele, et edendada puhta tööstuse kokkuleppe eesmärke, säilitades võrdsed tingimused ja Euroopa ühtekuuluvuse.

Lihtsustatud ja paindlikud eeskirjad võimaldavad kiiresti heaks kiita riigiabimeetmed süsinikuheite vähendamiseks, eelkõige juhul, kui need on läbinud Euroopa valikumenetluse, ja puhta tehnoloogia projektid, vältides samal ajal põhjendamatuid konkurentsimoonutusi ühtsel turul. Raamistikuga luuakse kasutusvalmis võimalused, mille abil liikmesriigid saavad hõlpsasti tõendada vastavust riigiabieeskirjadele, ning keerukate individuaalsete hindamiste asemel võetakse laiemalt kasutusele abisummade kindlaksmääramise lihtsustatud meetodid, tuginedes ajutise kriisi- ja üleminekuraamistiku rakendamisel saadud kogemustele. Samuti võimaldab raamistik eraldi toetuskavasid konkreetsete tehnoloogiate, nagu tuule- ja päikeseenergia jaoks, ning hõlbustab veelgi energiasüsteemi süsinikuheite vähendamist kiirendavate, muudel allikatel kui fossiilkütustel põhinevate paindlikkusmeetmete ja reservvõimsuse mehhanismide toetamist. Samuti lubatakse toetada puhta tehnoloogia toodete, näiteks patareide ja akude ning taastuvenergia tehnoloogia täiendavat tootmist. Selleks ajakohastatakse õigusnorme, mis käsitlevad investeeringuid teatavate strateegiliste nullnetoseadmete tootmisvõimsusesse.

Riigiabi kehtivate eeskirjade lihtsustamine on hädavajalik. **Üldise grupierandi määruse** eelseisev **läbivaatamine** vähendab märkimisväärselt nii ettevõtjate kui ka liikmesriikide bürokraatlikku koormust ning hõlbustab vajaliku toetuse andmist tööstusele, säilitades samal ajal ühtse turu terviklikkuse. Samal ajal **hindab komisjon garantiiteatist**, et välja selgitada, kas see on endiselt piisavalt selge ja prognoositav raamistik riigigarantiide andmiseks. Riigigarantii võib olla tõhus toetusvahend, mis võimendab erasektori rahastust, kuna see avaldab avaliku sektori vahenditele vähem koormust kui otsetoetused. **Samuti teeb komisjon tihedat koostööd liikmesriikidega, kiirendamaks uute üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide kavandamist**, et suurendada vahendi tõhusust tööstuse süsinikuheite vähendamise ja puhta tehnoloogia tootmise toetamisel ELis. Komisjon pakub uut toetuskeskust, et kiirendada üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide elluviimist. Lisaks teeb komisjon koostööd EIPga, et töötada välja **ühtne kontaktpunkt** toetuste taotlemiseks ja nõustamiseks finantsalase struktureerimise valdkonnas.

Lisaks riigiabi eeskirjadele on komisjon valmis pakkuma äriühingutele mitteametlikke suuniseid **ELi prioriteetide täitmist edendavate koostööprojektide konkurentsieeskirjadele vastavuse** kohta, eelkõige selliste projektide puhul, mis seonduvad innovatsiooni, süsinikuheite vähendamise ja majandusjulgeolekuga ELis. Lisaks vaadatakse läbi ühinemiste hindamise suunised, tagamaks, et konkurentsianalüüsis arvestatakse paremini

mõju, mida ühinemised avaldavad kestlike toodete taskukohasusele ja puhtale innovatsioonile ning kestlikku kasu toova tõhususe loomisele, aga ka innovatsioonile, vastupidavusele ja konkurentsivõimesse tehtavate investeeringute intensiivsusele teatavates strateegilistes sektorites.

Maksupoliitika on puhta tööstuse kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks samuti oluline stiimul. Maksupoliitikaga ei tohiks eelistada fossiilkütuseid puhtale energiale. **Komisjon soovib liikmesriikidele, et nende äriühingu tulumaksu süsteemid peaksid toetama puhas ärimudelit.** Meetmed võiksid hõlmata puhta tehnoloogia varade **lühemaid amortisatsiooniperioode**, mis võimaldavad ettevõtjatel kulud kiiresti maha kanda ja saada kasu maksusoodustustest, mis kompenseerivad suuri alginvesteeringuid, ning **maksuvähenduste** kasutamist puhtale energiale ülemineku seisukohast strateegilistes sektorites tegutsevatele ettevõtjatele, et muuta vähese süsinikuheitega tavadesse investeerimine rahaliselt atraktiivsemaks. Kui sellised meetmed hõlmavad riigiabi, integreeritakse need vahendid uues riigiabi raamistikus siseturuga kokkusobivuse eeskirjadesse. Nendele maksuametitele lisaks võetakse näiteks 2025. aasta Euroopa poolaasta raames täiendavaid **meetmeid fossiilkütuste toetuste vähendamiseks ja järkjärguliseks kaotamiseks.** Selleks et soodustada majanduskasvu ja investeerimist uutesse innovatiivsetesse äriühingutesse, teeb komisjon ettepaneku 28. režiimi kohta, mis lihtsustab kohaldatavaid õigusnorme.

Juhtalgatused – Avaliku ja erasektori investeeringud	Ajakava
Suurendada programmi „InvestEU“ riskivõtmisvõimet	2025. aasta 1. kvartal
Üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide kavandamise toetuskeskus	2025
Puhta tööstuse kokkuleppega seotud riigiabi raamistik	2025. aasta 2. kvartal
Soovitus liikmesriikidele kehtestada puhta tööstuse kokkuleppe toetamiseks maksusoodustused	2025. aasta 2. kvartal
Programmi „Euroopa horisont“ projektikonkursi juhtalgatus	2025. aasta 4. kvartal
Innovatsioonifondi võistupakkumise katseprojekt	2025
Tööstuse süsinikuheite vähendamise rahastu	2026. aasta 2. kvartal
EIP Grupi ja erasektori kasvufirmadele suunatud investeerimisprogramm TechEU	2026
Peamine tulemusnäitaja – suurendada tööstuslikku üleminekut toetavate investeeringute kogumahtu praeguse 52,7 miljardi euroga võrreldes ²⁶	

²⁶ https://investeu.europa.eu/investeu-programme/investeu-fund/investeu-indicators_en#key-indicators-selection

5. Ringmajanduse saavutamine – kindel juurdepääs materjalidele ja ressurssidele

Euroopa peaks olema toor- ja teiseste materjalide hankimisel strateegilisem, et oluliselt vähendada sõltuvust ebausaldusväärsetest tarnijatest ja vältida tarnehäireid. Ringluspõhisus peaks varasemast rohkem olema innovatsiooni liikumapanev jõud.

Seades ringluspõhisuse süsinikuheite vähendamise strateegias kesksele kohale, parandab EL oluliste materjalide taskukohasust ja juurdepääsetavust ja lisaks sellele vähendab ka sõltuvust, kuna materjale korduskasutatakse, taastoodetakse, võetakse ringlusse ja hoitakse seeläbi kauem majanduses. Prognooside kohaselt kasvab Euroopa ümbertöötlemisturu ringluspotentsiaal 2030. aastaks praeguselt 31 miljardilt eurolt 100 miljardile eurole ja luuakse 500 000 uut töökohta. See muudab Euroopa tööstustootmise kestlikumaks, kiirendab süsinikuheite vähendamist ja parandab ressurssidega kindlustatust.

5.1. Kriitiliste toormete määruse kiire rakendamine

Selleks et tagada juurdepääs kriitilistele toormetele, mis on olulised kaksikülemineku jaoks ja mille puhul EL sõltub suurel määral piiratud arvust kolmandate riikide tarnijatest, seab komisjon **prioriteediks kriitiliste toormete määruse rakendamise**. See hõlmab strateegiliste projektide esimese loetelu koostamist 2025. aasta märtsis, et tagada tarnete mitmekesistamine kogu väärtusahela ulatuses ning hõlbustada nende projektide juurdepääsu avaliku ja erasektori rahalisele toetusele.

Komisjon seab sisse platvormi strateegiliste toorainete nõudluse koondamiseks ja kontaktide loomise mehhanismi, tuginedes nõudluse koondamise ja ühisostude mehhanismiga AggregateEU saadud kogemustele. Teise sammuna loob komisjon kriitiliste toormete määrust täiendava ja Draghi aruandes esitatud soovitude kohase spetsiaalse **ELi kriitiliste toorainete keskuse**, et huvitatud äriühingute nimel ja koostöös liikmesriikidega ühiselt tooraineid osta. Muud ülesanded võivad hõlmata strateegiliste varude koordineerimist, tarneahela järelevalvet ja selliste finantstodete kavandamist, mis on mõeldud investeerimiseks eelneva etapi tarnetesse ELis ja kolmandates riikides.

5.2. Ringmajandus

ELi tööstus on ringluspõhisuse valdkonnas juhtival positsioonil. Kuid praegu takistab ringmajanduse vallas tehtavaid jõupingutusi asjaolu, et jäätmete, teiseste toormete ja korduskasutatavate materjalide puhul jääb vajaka mastaabist ja puudub nende ühtne turg ning juhtivad turud. Selle lünga kõrvaldamiseks jätkab komisjon koostööd sidusrühmadega, et teha kindlaks meetmed, mis võimaldavad astuda ümberkujundavaid samme ringluspõhisuse suunas. Samuti peab EL tagama, et väärtuslikke ja haruldasi materjale sisaldavaid tooteid (taas)kasutatakse enne jäätmeteks muutumist tõhusalt ja võimalikult kaua. Seda saab muu hulgas saavutada oluliste tooterühmade ökodisaininõuete täieliku kasutuselevõtu kaudu.

Komisjon võtab 2026. aastal vastu ringmajanduse õigusakti, millega kiirendatakse ringmajandusele üleminekut, tuginedes ühtsele turule. Õigusakt võimaldab ringluspõhiste toodete, teiseste toormete ja jäätmete vaba liikumist, soodustab kvaliteetsete ringlussevõetud materjalide suuremat pakkumist ning stimuleerib nõudlust teiseste materjalide ja ringluspõhiste

toodete järele, vähendades samal ajal lähteainetega seotud kulusid. Üks õigusaktis sätestatud meetmetest on elektroonikaromusid käsitlevate kehtivate õigusnormide läbivaatamine, et need oleksid lihtsamad ja otstarbekohased ning et oleks tagatud elektroonikaromudes sisalduvate kriitiliste toormete taaskasutamine. Sellega ühtlustatakse kriteeriumid, mille alusel jäätmed lakkavad olemast jäätmed, et hõlbustada üleminekut jäätmetelt väärtuslikele teistele toormetele; sihipäraselt lihtsustada, digitaliseerida ja süvendada laiendatud tootjavastutust ning suurendada riigihangete kriteeriumide kaudu nõudlust. Õigusakt pakub stiimuleid vanametalli laialdasemaks kasutamiseks ning lammutuslubade ja lammutuseelsete auditite kohustuslikuks digitaliseerimiseks. Fossiilsetest materjalidest loobumiseks on väga oluline anda korraldus kasutada uusi tooraineallikaid, nagu ringlussevõetud ja bioressursipõhised materjalid, et asendada näiteks esmased fossiilsed materjalid plastides. Õigusakti meetmed täiendavad **kestlike toodete ökodisaini määrust** ja hõlbustavad selle rakendamist. Kõnealuse määruse kohane töökava võetakse vastu 2025. aasta aprillis.

Komisjon kaalub lisameetmete võtmist, et muuta kriitilise toorme jäätmete ringlussevõtt liidus atraktiivsemaks kui nende eksportimine. Selleks tuleb ELis suurendada ringluspõhisust ja ringlussevõtuvõimsust, sealhulgas saavutada kriitiliste toormete määruuses sätestatud 25 % ringlussevõtu eesmärk. Komisjon töötab ka välja meetmeid, et soodustada tõhusama liigiti kogumise kaudu jäätmete prügilas ladestamise asendamist korduskasutamise ja ringlussevõetuga. Sealjuures võtab komisjon arvesse ka seda, kas kolmandad riigid on kehtestanud kriitilisele toormele ekspordipiirangud. Samal ajal teeb EL koostööd kolmandate riikidega, kes soovivad arendada selles valdkonnas ringmajanduse alaseid partnerlusi. Samuti võiks hinnata eksporditasusid ja kaaluda nende kasutamist ringlussevõtuvõimsusesse tehtavate investeeringute rahastamiseks.

Euroopa patareide ja akude ringlussevõtu tööstus on kriitilises olukorras, kuna napib musta massi, mida eksporditakse kolmandatesse riikidesse hoolimata selle majanduslikust ja keskkonnanalasest tähtsusest Euroopa patareide ja akude ökosüsteemi jaoks. Pidades silmas selle ohtlikke omadusi, **võtab komisjon vastu konkreetsed meetmed musta massi kohta.**

Lisaks regulatiivsete tõkete kõrvaldamisele peame aitama märkimisväärselt suurendada investeeringuid, et tarnida tööstuslikuks tootmiseks vajalikke teiseseid toormeid. **Piirkondadevaheliste ringluskeskuste** kaudu edendatakse koostööd liikmesriikide ja huvitatud ettevõtjate vahel, et edendada nutikat spetsialiseerumist ja ringlussevõtu mastaabisäästu. Ringluskeskused määravad liikmesriikide ja/või tööstuses osalejate rühmade ettepanekute põhjal kindlaks strateegilised projektid, mis võimaldab koondada erinevaid piirkondlikke jäätmevoogusid. Selline lähenemisviis tagab piisava mastaabi, mis võimaldab käitistel saavutada pidevaks tegutsemiseks vajaliku suuruse. Ringluskeskused tuginevad kriitiliste toormete määruuse kohaste strateegiliste projektide rakendamisel saadud kogemustele ning kasutavad sarnaseid lähenemisviise tehnilistele ja bioloogilistele materjalidele, millest meie tööstus sõltub. Lisaks aitab komisjon liikmesriikidel kavandada võimalikku uut üleeuroopalist huvi pakkuvat tähtsat projekti, mis tegeleb ringluspõhiselt toodetud kõrgtehnoloogiliste materjalidega puhta tehnoloogia jaoks.

Komisjon algatab ka teabe kogumise, et saada turuosalistelt infot selle kohta, kuidas Euroopa äriühingud praegu kõige olulisemaid tooraineid hangivad ja ringlusse võtavad, ning hindab, kas tööstuses osalejate vahel oleks vaja tihedamat koostööd. Seda võiks toetada mitteametlike suunistega selle kohta, kuidas koostöö toorainete ringlussevõtul oleks ELi konkurentsieeskirju järgides kõige tõhusam.

Lisaks vaatab komisjon keskkonnahoidliku käibemaksu algatuse raames läbi **käibemaksudirektiivis²⁷ sisalduvad kasutatud kaupade erikorda** käsitlevad õigusnormid, et tegeleda kasutatud toodete hinna käibemaksu küsimusega. Ringmajandusele ülemineku tulemuslikkuse tagamiseks tuleb teha tihedat koostööd ka kõigi sidusrühmadega. Selleks käivitab komisjon ringluspõhisust käsitleva puhta tööstuse dialoogi, et toetada ringmajanduse õigusakti ettevalmistamist ja teha kindlaks valdkonnad, kus on vaja teha täiendavaid jõupingutusi.

Väetiste näide illustreerib puhta tööstuse kokkuleppe sektoriülest potentsiaali. Sellest nähtub, et ringmajanduse tegevuskava on ka julgeoleku tegevuskava. Väetiste, sealhulgas vähese süsinikuheitega väetiste ja ringlussevõetud toitainetel põhinevate väetiste tootmine liidus vähendab heidet ja sõltuvust väetiste impordist, edendab ringluspõhiseid ärimudeleid ning peaks alandama põllumajandustootjate sisendihindu.

Juhtalgatused – Ringmajanduse saavutamine: kindel juurdepääs materjalidele ja ressurssidele	Ajakava
Kriitiliste toormete määruse kohaste strateegiliste projektide esimene loetelu	2025. aasta 1. kvartal
Ökodisaini tööplaani vastuvõtmine	2025. aasta 2. kvartal
ELi kriitiliste toorainete keskus strateegiliste varude ühiseks ostmiseks ja haldamiseks	2026. aasta 4. kvartal
Ringmajanduse õigusakt	2026. aasta 4. kvartal
Keskkonnahoidliku käibemaksu algatus	2026. aasta 4. kvartal
Piirkondadevahelised ringluskeskused	2026. aasta 4. kvartal
Peamine tulemusnäitaja – suurendada tooraine ringkasutuse määra 2030. aastaks ²⁸ praeguselt 11,8 %-lt 24 %-le ²⁹	

6. Ülemaailmsed turud ja rahvusvahelised partnerlused

Uue puhta tööstuse kokkuleppe eesmärkide saavutamine on tihedalt seotud meie suutlikkusega tegutseda rahvusvahelisel tasandil. EL ei saa saavutada puhta tööstuse

²⁷ Nõukogu direktiiv 2006/112/EÜ.

²⁸ Esitatud iga-aastases ühtse turu ja konkurentsivõime aruandes ([link 2025. aasta väljaandele](#)).

²⁹ COM (2020) 98 final – Uus ringmajanduse tegevuskava.

eesmärke ilma ülemaailmsete partnerlusteta. Paljud kriitilised toormed, mis on olulised rohepöörde ning ELi vastupidavuse ja julgeoleku jaoks, tuleb hankida väljastpoolt ELi. Samal ajal on liikumine kestlike, mitmekesiste ja vastupidavate tööstuslike väärtusahelate suunas ka meie partnerite huvides. Meie majanduslik edu sõltub ka avatud ja reeglitel põhinevast kaubandusest ning kaupade ja kapitali juurdepääsust kolmandatele turgudele.

Tänapäeval osalevad maailma suured majandusriigid võidujooksus kliimaneutraalsuse suunas ja püüavad esimesena välja arendada või omandada strateegilist tehnoloogiat, võideldes ka juurdepääsu eest turgudele, kriitilistele toormetele, uuele tehnoloogiale ja ülemaailmsetele kaubateedele. Lisaks mõjutab tööstust ebaaus ülemaailmne konkurents, mis tuleneb eelkõige sellest, et muudest riikidest eksporditakse omamaist liigset tootmisvõimsust väga madalate hindadega. Oleme jõudnud ülemaailmse geomajandusliku konkurentsi ajastusse, kus on vaja kaitsta võrdseid tingimusi kogu maailmas ja tagada, et ELi turg ei oleks liigse ülemaailmse tootmisvõimsuse ekspordisihikoht.

6.1. Puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeeringute partnerlused

Rahvusvahelise Energiaagentuuri andmetel on puhta tehnoloogia ülemaailmne turg 2035. aastaks väärt 2 triljonit USA dollarit. Selleks et saavutada kliimaneutraalsus konkurentsivõimelisel viisil, on oluline, et Euroopa äriühingud, investorid ja töötajad saaksid sellest võimalusest kasu nii suures ulatuses kui võimalik.

ELi ulatuslik kaubanduslepingute võrgustik tagab Euroopa äriühingutele parema juurdepääsu kolmandatele turgudele ja olulistele sisenditele. Seetõttu on äärmiselt oluline, et **EL jätkaks pooleliolevate vabakaubanduslepingute allkirjastamist, sõlmimist ja täielikku rakendamist** ning liiguks edasi käimasolevate läbirääkimistega uute vabakaubanduslepingute üle. **Puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeeringute partnerlused täiendavad neid lepinguid** kiirema, paindlikuma ja sihipärasema lähenemisviisi kaudu, mis on kohandatud ELi ja tema partnerite konkreetsetele ärihuvidele. Seetõttu kavandatakse puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeeringute partnerlused selliselt, et ELi välistegevus oleks paremini kooskõlas ELi tööstuspoliitika eesmärkidega, võttes arvesse ettevõtjate võimalusi ja vajadusi. Partnerlustes keskendutakse strateegiliste sõltuvuste paremale juhtimisele ja ELi positsiooni kindlustamisele eluliselt tähtsates ülemaailmsetes väärtusahelates seeläbi, et mitmekesistatakse liidu tarneahelaid ja kindlustatakse parem juurdepääs toorainetele, puhtale energiale ja puhtale tehnoloogiale. Samuti edendavad partnerlused koostööd puhtale energiale ülemineku jaoks vajaliku energiatehnoloogia ja -poliitika valdkonnas ning toetavad süsinikuheite vähendamise püüdlusi partnerriikides. Sellega seoses on väga oluline võtta arvesse ELi ja partnerite ettevõtjate vajadusi ja huve, et töötada välja tulemuslikud puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeeringute partnerlused ning hästi ära kasutada nende abil loodud kaubandus- ja investeerimisvõimalused.

Puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeeringute partnerluste kaudu koondatakse kokku õigusnormid, regulatiivne koostöö ja investeeringud, et töötada koos partneritega välja strateegilised puhtad väärtusahelad. Esiteks kaasatakse Euroopa tiimi lähenemisviisi kaudu strateegia „Global Gateway“ investeeringuid, tehes kindlaks konkreetsete projektid, milles on ühendatud era- ja avaliku sektori rahalised vahendid. Teiseks aitavad õigusnormid luua soodsa keskkonna keskkonnasäästlikele investeeringutele ja ärivõimalustele, mis võimaldavad ELi äriühingutel tegutseda välisurgudel võrdsetel tingimustel. Kolmandaks toetab regulatiivne

koostöö partnereid eelkõige puhta tehnoloogia, elektrifitseerimise, ringluspõhisuse, süsinikuheite vähendamise standardite ja süsiniku hinnastamise kasutuselevõtul. Tulemuseks on usaldusväärsed ja atraktiivsed partnerlused, millega edendatakse investeringuid puhtasse tehnoloogiasse ja mis lõppkokkuvõttes kiirendab ka globaalset üleminekut. Komisjon kavatseb algselt esimese puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeringute partnerluse märtsis.

Uues Vahemere piirkonna leppes sisalduv ambitsioonikas Vahemere piirkonna energia ja puhta tehnoloogia alase koostöö algatus stimuleerib ulatuslikke avaliku ja erasektori investeringuid taastuvenergiasse. Lisaks jätkab ELi diplomaatia partnerriikide toetamist rohepöörde elluviimisel, võttes arvesse ambitsioonikat kliima- ja keskkonnapoliitikat ning Pariisi kokkuleppe kohaseid riiklikult kindlaksmääratud panuseid. EL peaks võtma vastu strateegilise lähenemisviisi energiakoostööle, keskendudes kolmele põhivaldkonnale: diplomaatia, tehniline abi ja majandus, ning ühendades jõupingutused liikmesriikidega riigi tasandil.

6.2. Süsiniku piirimeetme tõhustamine

Süsiniku piirimeetmega (SPIM) tagatakse, et väljaspool ELi toodetud kaupade CO₂ heidet tekitav import ei kahjusta ELi tööstuse jõupingutusi heitkoguste vähendamise valdkonnas, ning stimuleeritakse süsinikuheite vähendamist ja süsiniku hinnastamist kogu maailmas. Seni kogutud andmed näitavad siiski, et piiratud arv importijaid tekitab üle 99 % imporditud kaupades sisalduvatest kasvuhoonegaaside heitest. Komisjon teeb ettepaneku SPIMi oluliselt lihtsustada, vähendades tööstuse ja selle tarneahelate halduskoormust ning jätkates samal ajal süsiniku hinnastamise stimuleerimist kogu maailmas. See on esimene, kuid vajalik samm SPIMi tõhustamisel.

2025. aasta teisel poolel esitab komisjon ka **põhjaliku aruande SPIMi läbivaatamise kohta**. Hinnatakse SPIMi kohaldamisala laiendamist täiendavatele ELi HKS-i sektoritele ja tootmisahela järgmise etapi toodetele. Aruandes hinnatakse ka kaudsete heitkoguste lisamist kõigisse SPIMi sektoritesse, võttes arvesse ELi tootjate kaudseid elektrikulusid. Aruandes esitatakse strateegia võimalike kõrvalehoidmise riskidega tegelemiseks. Samal ajal vaatab komisjon läbi ka selle, kuidas lahendada kolmandatesse riikidesse eksporditavate kaupade kasvuhoonegaaside heite ülekandumise probleem. Kõnealusele läbivaatamisele järgneb 2026. aasta esimesel poolel seadusandlik ettepanek.

Samaaegselt jätkab EL partnerriikide süsinikuheite vähendamise püüdluste edasist toetamist tehnilise abi ja regulatiivse koostöö kaudu. Hiljuti loodud rahvusvahelise süsinikuturgude ja süsiniku hinnastamise diplomaatia rakkerühma kaudu edendab EL ka süsiniku hinnastamise ja süsinikuturgude arendamist kogu maailmas, aidates partnerriikidel kavandada tulemuslikku süsiniku hinnastamise poliitikat ja töötada välja töökindel lähenemisviis rahvusvahelistele süsinikuturgudele.

6.3. Edendamine ja kaitse: võrdsete võimaluste tagamine ELi tööstusele

EL peab jääma atraktiivseks ettevõtluskohaks. Samas tuleb tagada, et välisinvesteringud, eelkõige strateegilistes sektorites, aitavad kaasa majanduskasvule ega kahjusta Euroopa majandusjulgeolekut. Komisjon teeb tihedas koostöös tööstuse sidusrühmade ja liikmesriikidega ettepaneku meetmete kohta, millega tagatakse, et **välisinvesteringud aitavad ELis paremini kaasa ELi tööstuse pikaajalisele konkurentsivõimele**, tehnoloogilisele eelisele ja majanduslikule vastupidavusele ning kvaliteetsete töökohtade

loomisele. Näiteks välisinvesteeringuid hõlmavate projektide puhul, eriti kui kaasatud on avaliku sektori vahendid, võiksid liikmesriigid ühiselt kaaluda selliseid tingimusi nagu seadmete omamine, ELi hangitud sisendid, töötajate värbamine ELis ning vajadus ühissettevõtete või intellektuaalomandi üleandmise järele. Alustada võiks mõnest strateegilisest sektorist, näiteks autotööstusest või keskkonnasäästlikust tootmisest.

Samal ajal on väga oluline tagada, et välisinvesteeringud ei kahjustaks Euroopa julgeolekut ega avalikku korda. ELi välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute määruse³⁰ käimasolev läbivaatamine annab nõukogule ja Euroopa Parlamendile võimaluse ELi investeeringute taustauuringute raamistikku veelgi tugevdada, kehtestades vastupidavusnõudeid, vähendades erinevusi riiklike taustauuringute mehhanismide vahel ning ühtlustades nende lähenemisviise ja poliitikat, mis vähendab meelepärase kohtualluvuse valimise ohtu.

Komisjon võtab 2026. aasta jaanuariks vastu suunised välisriigi subsiidiumide määruse³¹ aluseks olevate põhimõistete kohta, näiteks selle kohta, kuidas komisjon hindab välisriigi subsiidiumide moonutavat mõju. Suunistes selgitatakse ka, millistel asjaoludel võib komisjon otsustada, et välisriigi subsiidiume käsitlevate õigusnormide alusel on vaja läbi vaadata sellised ühinemised, mis ei vasta künnistele, kuid kujutavad endast ohtu võrdsetele tingimustele ühtsel turul. Komisjon kasutab välisriigi subsiidiumide määruse kohaseid *ex officio* uurimisi strateegilistes sektorites.

Komisjon kaalub kooskõlas konkurentsivõime, vastupidavuse ja kestlikkuse eesmärgiga tollimaksude kohandamist ettenähtud tasemete piires, sealhulgas vajaduse korral maksimumtasemeni, võimaldades erandeid näiteks keskkonnakaitse eesmärgil.

Samuti jätkab komisjon vajaduse korral kaubanduse kaitsemeetmete, näiteks dumpingu- või subsiidiumivastaste tollimaksude kiiret ja tõhusat kasutamist. Selleks et kaitsta ELi tööstust ebaausa konkurentsi eest ja tagada, et meie turg ei oleks riikide põhjustatud liigse ülemaailmse tootmisvõimsuse ekspordisihikoht, tugevdatakse kehtivaid kaubanduse kaitsemeetmeid, sealhulgas lühendades uurimistähtaegu ja kasutades rohkem *ex officio* menetlusi. Komisjon kaalub koos liikmesriikide ja sidusrühmadega ka seda, kas kaubanduse kaitsemeetmete paketi täiendamiseks ja reformimiseks on vaja täiendavaid meetmeid.

Kuna protektsionistlike meetmete kasutamine kogu maailmas sageneb, on oht, et **liigne ülemaailmne tootmisvõimsus** suunatakse ümber ELi turule. Komisjon tegeleb liigse tootmisvõimsuse probleemiga sel moel, et tõhustatakse ELi rahvusvahelist ja mitmepoolset koostööd ning keskendutakse turupõhimõtete vastaste meetmete algpõhjuste tuvastamisele ja käsitlemisele, sealhulgas subsiidiumidele, mis põhjustavad moonutusi peamistes tööstusharudes ning elutähtsate kaupade ja tehnoloogiaga seotud kaubandusmuutrites. EL püüab selles valdkonnas teha tihedamat koostööd G7 raames ja vahetada teavet, et iseseisvad lahendused ja kollektiivsed meetmed oleks hästi koordineeritud ja tulemuslikud.

Juhtalgatused – Ülemaailmsed turud ja rahvusvahelised partnerlused	Ajakava
Alustatakse läbirääkimisi esimese puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeeringute partnerluse üle	2025. aasta 1. kvartal

³⁰ Määrus (EL) 2019/452.

³¹ Määrus (EL) 2022/2560.

Süsiniku piirimeetme (SPIM) lihtsustamine	2025. aasta 1. kvartal
SPIMi põhjalik läbivaatamine, milles hinnatakse, kas oleks võimalik laiendada selle kohaldamisala muudele kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohus olevatele ELi HKS-i sektoritele, tootmisahela järgmise etapi sektoritele, kaudsetele heitkogustele ja eksportijate toetamisele, ning kõrvaldatakse lüngad	2025. aasta 3. kvartal
Vahemere piirkonna energia- ja puhta tehnoloogia alase koostöö algatus	2025. aasta 4. kvartal
Seadusandlik ettepanek SPIMi laiendamise kohta	2026. aasta 1. kvartal
Suunised välisriigi subsidiumide määruse kohta	2026. aasta 1. kvartal

7. Oskused ja kvaliteetsed töökohad sotsiaalse õigluse ja õiglase ülemineku tagamiseks

Puhtale energiale üleminekust peaksid kasu saama kõik inimesed, kogukonnad ja ettevõtjad. Puhta tööstuse kokkuleppega võetakse seetõttu kohustus saavutada õiglase ülemineku, mis pakub kvaliteetseid töökohti ja suurendab inimeste oskustele tuginedes nende mõjuvõimu ning edendab ka sotsiaalset ühtekuuluvust ja võrdsust kõigis piirkondades. ELi tööstus vajab kvalifitseeritud tööjõudu ja peab tipptalentide ligimeelitamiseks pakkuma kvaliteetseid töökohti. Selleks et üleminek puhtale energiale oleks edukas, on oluline asetada töötajad ja kohalikud kogukonnad tööstuspöörde keskmesse, rakendada talente ja täiendada vajalikke oskusi. Samal ajal tähendab üleminek puhtale energiale ja digitehnoloogiale ka muudatusi tööjõu valdkonnas ja vajadust uut laadi oskuste järele.

7.1. Oskuste toetamine

Tööstus vajab rohkem kvalifitseeritud töötajaid. Komisjon kavandab oskuste liitu ehk laialdast oskuste strateegiat, andmaks inimestele oskused, mida nad vajavad oma potentsiaali parimal viisil ärakasutamiseks, ning tagamaks, et tööandjad saavad kasutada eksperditeadmisi, mida nad vajavad elujõulise ja konkurentsivõimelise majanduse jaoks. Oskuste liidu raames vaadatakse läbi ka ELi toetuste andmise mudelid valdkondlike oskuste algatuste jaoks (sealhulgas akadeemiad, oskuste pakt, õpipoisiõppe liit, kutsehariduse tipptaseme keskused), et ühtlustada raamistikku valdkondlike oskuste täiustamiseks puhta tööstuse kokkuleppega seotud strateegilistes tööstusharudes. Selleks suurendatakse programmist „Erasmus+“ antavat toetust kuni 90 miljoni euro võrra.

Oskuste liit tõhustab oskuste prognoosimist ja keskendub muu hulgas investeringutele, täiskasvanu- ja elukestvõle õppele, kutseharidusele ja -õppele, kõrgharidusele, oskustööjõu ELi jäämisele ja kvalifikatsioonide tunnustamisele ning kolmandatest riikidest pärit kvalifitseeritud talentide ligimeelitamisele ja integreerimisele, sealhulgas kavandatava ELi talendireservi kaudu. Kvalifikatsioonide tunnustamisega seotud probleemide lahendamiseks kaalub komisjon täiendavaid meetmeid ja digitaliseerimisvahendeid, et protsesse ühtlustada ja lihtsustada. **Oskuste ülekantavuse algatusega** hõlbustatakse ühes riigis omandatud kvalifikatsiooni tunnustamist teises riigis.

7.2. Üleminekujärgus töötajate toetamine

ELi tööstus peab jääma atraktiivseks töökohaks. Selleks et meelitada ligi talente ja aidata kaasa Euroopa tööstuse konkurentsivõimele, koostab komisjon koos sotsiaalpartneritega **kvaliteetsete töökohtade tegevuskava.** Sellega toetatakse liikmesriike ja tööstust inimväärsete töötingimuste, rangete tervishoiu- ja ohutusstandardite, koolitusvõimaluste kättesaadavuse ning töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele õiglase töökohavahetuse tingimuste ja kollektiivlääbirääkimiste pakkumisel.

Kvaliteetsete töökohtade tegevuskavaga toetatakse üleminekujärgus töötajaid. Selleks peab komisjon sotsiaalpartneritega arutelusid raamistiku üle, millega toetada restruktureerimisprotsesse ELi ja liikmesriikide tasandil. Raamistikus keskendutakse õiglasele ülemineku- ja muutusteks valmisoleku- ja kiiremale sekkumisele restruktureerimise ohu korral ning paremale teavitamis- ja konsulteerimisraamistikule.

Selleks et toetada töötajaid ülemineku ajal, peaksid investeeringud ühendama kaitset sissetuleku kaotuse vastu ja aktiivset tööturupoliitikat, mille hulka kuuluvad tööhõiveteenused, koolitus- ja ümberõppevõimalused ning ettevõtlustoetus, sealhulgas haavatavate rühmade toetamine.

Aruteludes käsitletakse ka Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi toimimist, et teha kindlaks, kuidas fond saaks rohkem panustada. Selleks et koguda andmeid selles valdkonnas toimiva kohta, **loob komisjon Euroopa õiglase ülemineku vaatluskeskuse.** Sellega suurendatakse tõendusbaasi rohepöörde õiglase aspektide kohta, töötatakse välja standardnäitajad, kogutakse parimaid tavasid ja hõlbustatakse andmete jagamist, et mõõta mõju ja tulemusi, mis on seotud tööhõive, kvaliteetsete töökohtade loomise ja ühelt töökohalt teisele liikumisega, tööjõu ümberõppe, investeerimisvajaduste, sotsiaalkaitse ja esmatähtsatele teenustele juurdepääsuga,³² ning tagatakse õiglase ülemineku aspekte käsitlev läbipaistev dialoog sotsiaalpartnerite, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste, kodanikuühiskonna ja muude sidusrühmadega.

Komisjon uurib võimalusi, kuidas parandada õiglase ülemineku fondi (JTF) rakendamist, tuginedes saadud kogemustele ja tehes kindlaks parimad tavad, et koguda teavet tulevaste instrumentide kavandamiseks järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames. Lisaks võtab komisjon vastu Euroopa taskukohaste eluasemete kava, et muu hulgas käsitleda tööjõu liikuvust suurlinnapiirkondades asuvasse töökohtadesse.

Sotsiaalse tingimuslikkuse kasutamine avaliku sektori rahastamisel tagab, et töötajad saavad kasu tööstusele antavast toetusest, sealhulgas kollektiivlääbirääkimiste edendamiseks. See lähenemisviis on kooskõlas ELi laiemate eesmärkidega edendada koos majanduskasvuga sotsiaalset õiglust. Kaasava ja õiglase rohepöörde läbiviimiseks peab suurem konkurentsivõime tuginema sotsiaalvaldkonnas juba saavutatud edule ja ELi sotsiaalsele mudelile.

---

³² Kooskõlas nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitusel õiglase kliimaneutraalsusele ülemineku tagamise kohta (2022/C 243/04) ning muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitleva ELi kvaliteediraamistikuga (COM/2013/0882 final, 13. detsember 2013).

Liit toetab täiendavalt tööalaseid ja sotsiaalseid standardeid, et tagada õiglase ja võrdne üleminek kõigi jaoks. Sellele aitab muu hulgas kaasa komisjoni eelseisev riigihangete õigusraamistiku hindamine.

Samuti hindab komisjon osana üldise grupierandi määruse läbivaatamisest, kas ja kuidas saab riigiabi eeskirju ajakohastada, et pakkuda tööstusele paremaid stiimuleid investeerida oskuste täiendamisse, ümberõppesse, kvaliteetsetesse töökohtadesse ja töötajate värbamisse õiglase ülemineku eesmärgil. Komisjon hindab, kas oleks võimalik suurendada **koolituse ja oskustega seotud tingimuslikkuse** kasutamist sellise avaliku sektori rahastamise puhul, millega toetatakse valmisolekut muutusteks ja nende juhtimist ning tööstuslikku üleminekut. Konkurentsipoliitikal oluline roll ka kodanike õiguste kaitsmisel liigse võimukasutamise eest, sealhulgas digivaldkonnas, kuna seeläbi tagatakse, et uued osalejad tegutsevad õiglaselt ega koonda liigselt majanduslikku ja strateegilist võimu.

Komisjon töötab välja puhaste toodete, nagu **heiteta sõidukite, soojuspumpade ja muude puhaste toodete sotsiaalse liisimise suunised liikmesriikidele**, et kõik eurooplased saaksid puhtale energiale üleminekust kasu ilma kahjuliku jaotusliku mõjuta ja aitaksid stimuleerida nõudlust puhaste toodete järele. Selleks antakse kodanikele rahalist abi selliste puhaste toodete liisimiseks, mis on rahastamiskõlblikud ka kliimameetmete sotsiaalfondi raames.

Juhtalgatused – Oskused ja kvaliteetsed töökohad sotsiaalse õigluse tagamiseks	Ajakava
Oskuste liit	2025. aasta 1. kvartal
Kvaliteetsete töökohtade tegevuskava	2025. aasta 4. kvartal
Suunised puhaste toodete sotsiaalse liisimise kohta	2025
Euroopa õiglase ülemineku vaatluskeskus	2026. aasta 1. kvartal
Oskuste ülekantavuse algatus	2026
Üldise grupierandi määruse läbivaatamine sotsiaalsetele ettevõtetele antava riigiabi ja ebasoodsas olukorras olevate töötajate töölevõtmiseks antava riigiabi puhul	2027. aasta 4. kvartal
Peamine tulemusnäitaja – vähendada selliste ametite arvu, kus rohepöörde jaoks on nõutavad erioskused või -teadmised, kui vähemalt viis liikmesriiki on teatanud vajalike oskuste nappusest. 2024. aastal oli selliseid ameteid 27 ³³ .	

³³ Nagu on teatanud Euroopa Tööjõuamet, tuginedes EURESe portaali riiklike koordinatsiooniasutuste andmetele. Oskuste ja teadmiste nõuded on kooskõlas oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori (ESCO) taksonoomiaga rohepöördeks vajalike oskuste kohta, mille näiteid analüüsitakse ESCO keskkonnahoidlikkuse intensiivsuse indeksi abil.

8. Puhta tööstuse kokkuleppe rakendamine kõigis sektorites

Puhta tööstuse kokkulepe on selline raamistik dialoogi pidamiseks tööstusharudega, milles pööratakse tähelepanu VKEdele, et töötada välja valdkondlikud üleminekusuunad. Need võimaldavad teha teadlikke investeerimisotsuseid ja hõlbustavad täiendava kapitali kaasamist ülemineku tarbeks, mis kokkuvõttes kiirendab liikumist tööstuse puhtama ja konkurentsivõimelisema tuleviku suunas.

Selleks et kohandada meetmeid üksikute sektorite konkreetsetele vajadustele, töötatakse 2025. aastal välja mitu sektoripõhist kava. Vajaduse korral lisanduvad hiljem muud sektorid.

Autotööstuse tegevuskava võetakse vastu 5. märtsil, tuginedes käimasolevale strateegilisele dialoogile. Tegevuskavas käsitletakse autotööstuse väärtusahela vajadusi, pöörates suurt tähelepanu innovatsioonile tulevase tehnoloogia ja suutlikkuse valdkonnas.

Terase ja metallide tegevuskavas, mis põhineb 4. märtsil käivitataval strateegilisel dialoogil, esitatakse konkreetsete meetmed nii raud- kui ka mitteraudmetallide tööstuse (mis on olnud sajandeid ELi tööstuse tugisammas) jaoks, kuna teras ja metallid on üleminekul puhtale energiale ja digitehnoloogiale väga olulised.

Keemiatööstuse pakettis, mis on kavas vastu võtta 2025. aasta lõpus, tunnustatakse keemiaspektori strateegilist rolli olulisima tööstusena ja kriitilise tähtsusega molekulide tootjana. Pakettis tehakse ettepanekud sihipäraste algatuste kohta, et suurendada sektori konkurentsivõimet, muuta see tänapäevasemaks ning toetada tootmist ja innovatsiooni Euroopas.

Kestlikku transporti investeerimise kavas esitatakse lühi- ja keskpika perioodi meetmed, millega prioriseeritakse toetust konkreetsetele taastuvkütustele ja vähese süsinikuheitega kütustele lennunduses ja veetranspordis, millest sõltuvad paljud energiamahukad tööstussektorid. Samuti kiirendatakse kavaga laadimistaristu kasutuselevõttu. Raudteesektoril võimaldavad puhtale energiale ja digitehnoloogiale ülemineku omaks võtta uued eeskirjad, millega hõlbustatakse abi andmist üleminekuks kestlikele maismaatranspordi liikidele.

Komisjon teeb ka ettepaneku **biomajanduse strateegia** kohta, et parandada ressursitõhusust ja kasutada ära fossiilseid materjale asendavate bioressursipõhiste materjalide ja nendega seotud tööstusharude märkimisväärset kasvupotentsiaali. Seeläbi võib veelgi väheneda sõltuvus imporditud toorainest. Uues biomajanduse valdkondlikus kavas sätestatakse prioriteedid biomaterjalide tootmiseks ja kasutamiseks ning nende hoidmiseks majanduses nii kaua kui võimalik. Euroopa ookeanipaktiga edendatakse innovatsiooni sinise puhta tehnoloogia, merel toodetud taastuenergia ja ringmajanduse tavade valdkonnas.

9. Kokkuvõte

Ainus viis, kuidas EL suudab maavararikaste konkurentidega sammu pidada, on seada süsinikuheite vähendamine ja ringluspõhisus majanduspoliitika keskmesse. Puhta tööstuse kokkulepe on selleks sobiv strateegia. ELi kasvuhoonegaaside netoheide on nüüd 1990. aasta tasemest 37 % madalam, samas kui SKP suurenes sel ajavahemikul 68 %. Need edusammud rõhutavad, et süsinikuheite vähendamine on majanduskasvu ja jõukuse liikumapanev jõud, mis avab eurooplastele uusi võimalusi.

ELil on olemas kõik vajalikud vahendid, kuid liidu tegelik tugevus tuleneb nende vahendite strateegilisest ühtlustatusest ja ühtsest kasutamisest ühiste eesmärkide saavutamiseks. Strateegia oluline aspekt on noorte talentide Euroopas hoidmine. Selleks loetakse võimalusi, mis järgmist põlvkonda inspireerivad ja kaasavad. ELi lähenemisviis hõlmab sidusat välis- ja sisemöödet, mis aitab kohandada meie tugevaid külgi praegusele geopoliitilisele reaalsusele, kus ülemaailmsed turud ja ressursside kättesaadavus on muutunud. Selleks on vaja tagada võrdsed tingimused, seadmata ohtu meie ühiskonnale vajalikke kõrgeid keskkonna- ja sotsiaalseid standardeid.

Kuid strateegiast on kasu üksnes juhul, kui seda tõhusalt rakendatakse. Selleks on vaja jõulist hindamist, järelevalvet ja dialoogi ning ELi tasandil koordineeritud meetmeid investeeringute tegemiseks ja suurendamiseks. Komisjon jälgib iga-aastases ühtse turu konkurentsivõime aruandes tähelepanelikult süsinikuheite vähendamise ja konkurentsivõime eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme ja lisab järk-järgult uusi peamisi tulemusnäitajaid, nagu käesolevas dokumendis selgitatud. Samuti tugevdab komisjon organisatsioonisisest koordineerimist, et tagada strateegiline juhtimine, jälgida edusamme ning pidada dialoogi kohalike omavalitsuste ja sidusrühmadega.

Väga olulisel kohal on koostöö liikmesriikidega ja kooskõlastatud tegevus. Komisjon teeb koostööd ka kaasseadusandjatega, et käesolevas teatises kirjeldatud meetmeid rakendada. Aruteludes keskendutakse esialgu süsinikuheite vähendamise seisukohast kiireloomuliste prioriteetide ja tööstusklastrite kindlaksmääramisele.

Tööstust kutsutakse üles rakendama alt üles juhtimist ja sihipärast ühtlustamist, et saavutada käegakatsutavaid tulemusi, mida oleks võimalik Euroopa tasandil skaleerida.

Euroopa tööstuse süsinikuheite vähendamise ja konkurentsivõime suurendamise ühtse tegevuskava meetmed tagavad, et tootmisel on Euroopas kestlik tulevik, seda nii majanduse, keskkonna kui ka ühiskonna seisukohast.